

LENINA KAROGS

Iznāk kopš 1959. gada
29. marta
Maksa 3 kap.

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS
UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKKRAKSTS

Nr. 121 (5970)
OTRDĪEN,
1989. gada 10. oktobrī

Latvijas PSR Centrālajā vēlēšanu komisijā

Sakarā ar saņemtajiem pieprasījumiem jautājumā par Latvijas PSR 1989. gada 29. jūlija likuma «Par Latvijas PSR vietējo padomju tautas deputātu vēlēšanām» piemērošanu Latvijas PSR Centrālā vēlēšanu komisija paskaidro:

1. Šī likuma 31. pantā paredzētās tiesības izvirzīt vietējo padomju tautas deputātu kandidātus uzņēmumu, iestāžu un organizāciju darba kolektīvu kopsapulcēs (konferencēs) neizslēdz tiesības tajā pašā vēlēšanu apgabalā izvirzīt deputātu kandidātus arī jebkuru šo pašu uzņēmumu, iestāžu un organizāciju struktūrvienību (nodaļu, cehu, iecirkņu un citu) kolektīviem, kuras atrodas paša uzņēmuma, iestādes un organizācijas atrašanās vietā.

Deputātu kandidātu izvirzīšana kolhozu kopsapulcēs (pilnvaroto sapulcēs) tāpat neizslēdz tiesības izvirzīt deputātu kandidātus jebkuru to struktūrvienību (brigāžu, fermu, darbnīcu un citu) kolektīvu sapulcēs.

To uzņēmumu, iestāžu un organizāciju filiāļu vai citu struktūrvienību kolektīvi, kuras atrodas citu vēlēšanu apgabalu teritorijā, izvirza deputātu kandidātus tajos vēlēšanu apgabalos, kas atbilst šo filiāļu vai struktūrvienību atrašanās vietai.

Tā kā spēkā esošā likumdošana reliģiskās biedrības neattiecinā uz sabiedriskajām organizācijām, tām nav tiesību patstāvīgi izvirzīt tautas deputātu kandidātus.

2. Sabiedrisko organizāciju rajonu, pilsētu un pilsētas rajonu orgāniem ir tiesības izvirzīt deputātu kandidātus vienlaicīgi visos vēlēšanu apgabalos, kas izveidoti attiecīgās vietējās padomes teritorijā, bet sabiedrisko organizāciju pirmorganizācijām — tikai tajā vēlēšanu apgabalā, kas atbilst šo pirmorganizāciju atrašanās vietai.

3. Saskaņā ar likuma 32. pantu deputātu kandidātu izvirzīšanas sapulcēs (sēdēs) tiek rakstīts protokols. Izraksts no protokola pēc Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktās formas trīs dienu laikā iesniedzams rajona, pilsētas, pilsētas rajona, ciemata vai ciema vēlēšanu komisijai. Šai sakarā jāatceras, ka pamats deputāta kandidāta reģistrēšanai, ko nosaka likuma 33. pants, līdz ar deputāta kandidāta paziņojumu par piekrišanu balotēties šajā vēlēšanu apgabalā ir arī izraksts no minētā protokola.

LATINFORM

Par to, kas aktuāls

5. oktobrī notika seminārs, kurā piedalījās partijas pirmorganizāciju sekretāru vietnieki ideoloģiskajā darbā, partijas politisko mācību propagandisti, saimnieciskie vadītāji, skolu direktori, vienotās politdienas lektoru grupu vadītāji.

Semināru atklāja Latvijas KP rajona komitejas pirmais sekretārs V. Tračums. Latvijas KP Centrālās Komitejas lektore I. Ostrovska sniedza priekšlasījumu par sabiedrības garīgā potenciāla paaugstināšanas aspektiem. Pēc tam semināra dalībnieki sadalījās sekcijās, kur tika apspriesti šobrīd aktuāli ideoloģiskā darba un citi jautājumi.

P. STRAITS

Rajona Tautas deputātu padomes sesija

Ceturtais gads pārkārtošanās apstākļos

DEBATES SAKARĀ AR DEPUTĀTA J. VUCENA PĀRSKATU PAR RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES IZPILDKOMITEJAS DARBU

Rudzātu padomju saimniecības direktors, rajona Tautas deputātu padomes plānu un budžeta pastāvīgās komisijas priekšsēdētāja vietnieks deputāts L. Spūlis, apspriežot pārskatu par rajona izpildkomitejas darbu, tuvāk pakavējās pie vietējo budžetu veidošanas problēmām un finansiālā tāvokļa mūsu rajonā.

Viņš atzīmēja, ka šī gada astoņos mēnešos ieņēmumi (visu veidu) budžētā pārsnieguši gada plānoto līmeni. Bija paredzēts, ka gada budžētā jāienāk 17 miljoniem 838 tūkstošiem rubļu, bet jau astoņos mēnešos ieņemti vairāk nekā 18 miljoni rubļu. Taču sliktāk veicas ar budžeta izdevumu daļā paredzētā izpildī. Tam ir arī objektīvi iemesli. Piemēram, pirts celtniecībai Preiļos paredzēti kapitālieguldījumi 1 miliona 63 tūkstošu rubļu apmērā, bet apgūti tikai 449 tūkstoši rubļu jeb 42 procenti. Preiļu siera rūpnīcas attīrīšanas iekārtām paredzētie līdzekļi apgūti par 62 procentiem. Celtniecības darbu apjomi netiek izpildīti tāpēc, ka nepietiek būvmateriālu, kā arī tāpēc, ka Daugavpils vispārējās celtniecības trests pārvietojis savus cilvēkus uz objektiem, kuri jānodrošina ekspluatācijā ceturksnā beigās. Taču celtnieki sola līdz gada beigām visus iedalītus līdzekļus apgūt.

Mūsu rajonā pasliktinājies stāvoklis naudas apgrozībā. Tas tāpēc, ka mūsu rajona uzņēmumi un organizācijas nav leņģerojušas noteikumu, ka darba ražīgumam jāpieaug straujāk nekā darba algai. Maz uzmanības rajonā veltīts arī tautas patēriņa preču ražošanas palielināšanai, to kvalitātes uzlabošanai, preču papildus resursu meklēšanai, kooperatīvu darbības kontrolēšanai. Līdz ar to radušās grūtības tautsaimniecības un rajona iedzīvotāju vajadzību apmierināšanā pēc skaidras naudas, ir bijuši gadījumi, kad aizturēta darba algas izmaksa.

Darba algas summa, kura izmaksāta virs noteiktā attiecības koeficienta starp darba algu un darba ražīgumu (koeficients 1), pirmajā pusgadā mūsu rajonā sastādīja 171 tūkstoši rubļu. Visvairāk šī jomā grēkojuši Li-

vānu stikla fabrika, kur virs šī noteiktā koeficienta izmaksāti 35,9 tūkstoši rubļu. Virs koeficienta 0,9, kurš it kā būtu optimāls, lai rajonā uzlabotu finansiālo stāvokli, pirmajā pusgadā izmaksāti 178 tūkstoši rubļu. Visi rajona uzņēmumi, izņemot Līvānu eksperimentālo biokīmisko rūpnīcu, ir pielāvuši darba ražīguma samazināšanu un darba algas palielināšanu. Vidējie darba algas kāpinājuma tempi ir 110,4 procenti, bet darba ražīguma pieauguma — tikai 104,9 procenti. Starpība starp darba algas pieaugumu un darba ražīguma celšanos tād ir 5,5 procenti, bet Līvānu stikla fabrikā šī starpība ir pat 17 procenti. Sakarā ar sezonas darbu īpatnībām šo atšķirību nevar noteikt lauksaimniecības uzņēmumos, bet stāvoklis tur nav labāks, jo, kā jau bija teikts pārskatā par izpildkomitejas darbu, mūsu lauksaimniekiem ar ražošanas plānu iznādi nav sevišķi veicies. Un vēl — mūsu rajons ir to triju republikas rajonu vidū, kuri nav izpildījuši aizvadītajos astoņos mēnešos tautas patēriņa preču ražošanas plānu.

Par kooperatīviem. Kooperatīvi jāatbalsta, bet tikai tie, kuri nodarbojas ar tautas patēriņa preču ražošanu un pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem. Šī gada astoņos mēnešos no valsts bankas mūsu kooperatīviem izsniegti 189 tūkstoši rubļu, bet atpakaļ atgriezti tikai 14 tūkstoši rubļu. Visu kooperatīvu ieņēmumi ir 5 miljoni 903 tūkstoši rubļu, taču 4,5 miljoni rubļu no šīs summas ir viena kooperatīva kontā, kurā nodarbojas ar celtniecības un projektēšanas darbiem. Tāpat nārajie kooperatīvi lielu ielaidīgumu nav devuši. Kopā algās kooperatīvi izmaksājuši 765 tūkstošus rubļu jeb 13 procentus. Tas it kā būtu normāli, taču mums ir kooperatīvi, kuri algās izmaksā 50 — 70 procentus no saviem ieņēmumiem. Ja paanalizē ieņēmumu struktūru, tad var redzēt, ka par tautas patēriņa precēm ieņemti 203 tūkstoši rubļu, pār sadzīves pakalpojumiem — 67 tūkstoši rubļu, tai skaitā — tikai 24 tūkstoši rubļu no iedzi-

votajiem. Lielākie ieņēmumi gūti no celtniecības darbu veikšanas. Tāds stāvoklis ir arī republikā. Ministru Padome pieņēmusi lēmumu par kooperatīvu darbības uzlabošanu, un šis lēmums jāpilda arī mūsu rajonā.

L. Spūlis pieskārs arī Daugavpils vispārējās celtniecības tresta darbībai rajonā, kā arī izteica ierosinājumu — ja jau rajons pāriet uz saimniecisko aprēķinu, ir jāpadomā par savas celtniecības organizācijas izveidošanu. Citādi šobrīd savus noteikumus mums diktē Daugavpils celtnieki, un ne vienmēr viņu izvirzītās prasības atbilst rajona interesēm.

Kirova kolhoza galvenais agronomis, rajona padomes lauksaimniecības pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs deputāts V. Balodis iepazīstināja ar lauksaimniecības pastāvīgās komisijas darbību un pakavējās pie viņaprāt, dažām aktuālām lauku problēmām.

Viņš sacīja, ka linaudzētājas saimniecības šogad saskārās ar grūtībām produkcijas nodošanā, jo agrofirmaš linu fabrika izrādījās nesagatavota sezonai. Lini šobrīd saimniecībām rada zaudējumus. Kas būtu jādara, lai to audzēšana kļūtu izdevīgā? Pirmkārt, vajadzētu noteikt jaunās, augstākas iedirkuma cenas. Otrkārt, linu fabrikai līnī jāpieņem rulonos. Tad varētu nāšāk pielietot mehānizāciju, un līdz ar to saimniecības nevajadzētu izmantot no citurienes lebraukušos cilvēkus linu novākšanā. Lebraucēju izmantošana sadārdzina produkcijas vāšizmaksu, turklāt viņi izpērk jau tā nabadzīgos mūsu veikalus. Treškārt, jāpanāk, lai linu pienemšanā tiktu stingri ievēroti noteiktie standarti. Un, ceturtkārt, jābūt garantijai, ka lauksaimnieki pār nodotajiem līnīem pretī saņems paredzētās preces.

Šogad labi auguši kartupeli un āboli, taču ar to realizāciju ir gaužām bēdīgi. Daudzi iedzīvotāji lūdz deputātus un arī izpildkomiteju palīdzēt realizēt izaugušo. Diemžēl ne vienmēr šo palīdzību izdodas sniegt. Un būs bēdīgi, ja pie mums izaugusi produkcija aizceļos uz kaimiņu rajoniem. Vai arī turpmāk pieļausim tādu pasivitāti sagādes jomā? Agrofirmaš cietes rūpnīcai vajadzētu palielināt savas jaudas. Jāmeklē iespējas to darīt.

Saimniecībās lielas grūtības rada tehnikas remonts. Pašlaik mehāniķi nezina, kur varēs izremontēt kombainu hederus, kā arī eļļas sūkņus un sadalītājus. Būtu labi, ja šos jautājumus varētu atrisināt uz vietas — «Lauktechnikā».

Republikāniskā projektēšanas un mājbuves tresta autotransporta uzņēmuma atslēdznieks deputāts V. Mahinovs runāja par Latvijas PSR Ministru Padomes 145. lēmuma izpildi un individuālās celtniecības problēmām rajonā.

Viņš atzīmēja, ka individuālie būvētāji slikti zina savas iespējas. Viņi, piemēram, nezina, vai apbūves iecirkņim jābūt labiekārtotam, vai jābūt ierīkotiem piebraucamajiem ceļiem, elektrotīkliem, ūdensapgādei. Viņi nezina, kā tas jāveic un par kādiem līdzekļiem. Viņi absolūti nav lietas kursā par šo jautājumu risināšanu.

Runājot par individuālo celtniecību pilsētās, V. Mahinovs sacīja, ka jāveido individuālo būvētāju sabiedrības. Un te atbalsts jāsniedz izpildkomitejām, tām jāpalīdz šīs sabiedrības organizēt. Diemžēl arī par šo jautājumu cilvēki, kuri būvējas individuāli, ir slikti informēti.

Ļoti daudzi individuālie būvētāji sūdzas par celtniecības materiālu trūkumu un to saņemšanas kārtību. Inaši tas attiecas uz Līvāniem. Daudzi celtniecības materiāli pienāk Aglonas stacijā. Lai tos atgādātu, cilvēkiem jātērē gan līdzekļi, gan laiks. V. Mahinovs ierosināja padomāt par celtniecības materiālu ražošanu rajonā uz vietas, izmantojot šim nolūkam, piemēram, ražošanas atlikumus.

Deputāts pieskārs arī pirmās nepieciešamības preču pārdošanai pret taloniem. Viņaprāt, ziepju un velas mazgāšanas līdzekļu tirgošana citos rajonos esot organizēta daudz labāk. Turklāt cilvēkiem nav skaidrs, kāpēc pret taloniem mūsu rajonā pārdo dot vienu paciņu velas pulvera, lai gan Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks A. Cepānis televīzijā sacījis, ka pret vienu talonu pienākoties viens kilograms mazgāšanas līdzekļu.

Mūsu rajonā nav atrisināts arī kafijas pārdošanas jautājums. Citos rajonos arī to pārdo dot pret taloniem. Kad deputāts painteresējies, kāpēc kafijas tirgošana pie mums neesot nokārtota, viņam atbildējuši: «Kafija esot kaitīga veselībai». V. Mahinovs sacīja, ka kafiju tagad sadalot starp tirdzniecības darbinieku pazinām, rajona vadošajiem biedriem, kā arī ar to «indējoties» paši tirgotāji. Viņš ierosināja pārskatīt kafijas pārdošanas kārtību, sadalīt to visiem un visiem kopā «indēties».

Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļas valdes priekšsēdētāja vietnieks T. Vilcāne sesijā emocionāli runāja par ekoloģijas jautājumiem, par jaunatnes audzināšanas nepilnībām. Košukova un Lēnina ielu dzīvojamo namu rajonā līdz vēlai naktij pusaudži braukājo ar mopēdiem, sacelot eļļu troksni, traucējot iedzīvotāju mieru. Un neviens nekontrolējo viņu uzvedību, nenodarbojoties ar audzināšanu.

To pašu var teikt arī par attieksmi pret dzīvo dabu, sacīja runātāja. Bērni visu acu priekšā laužot kociņus, mīdot zālājus, bet pieaugušie vienaldzīgi ejot garām. T. Vilcāne šajā sakarībā ieteica lielāku uzmanību pievērst audzināšanai ģimenēs, aktivizēt arī bērnudārzu un skolu kolektīvu darbību šī jomā. Viena ierosināja saimniecību vadītājiem, kad lielle lauku darbi būs aizvadīti, pievērsties mazo upiņu sakārtošanai. Savs ieguldījums jādod arī deputātiem. Citādi iznāk, ka par ekoloģisko audzināšanu runājam daudz, bet maz darām praktiski, sacīja T. Vilcāne.

Preiļu 1. vidusskolas direktors J. Eglītis akcentēja deputātu uzmanību uz tautas izglītības attīstības problēmām.

Tautas izglītības sistēma tagad kļūst elastīgāka un demokrātiskāka. Ikviena skola taktikas jautājumus nu var izlemt pati. Izglītības ministrijas pārzinā atstājot stratēģisko virzienu noteikšanu. Atbilstoši vecāku un skolēnu vēlmēm dažādās skolās iespējams atvērt dažādas specializētās klases. Šo iespēju izmantojušas abas Līvānu vidusskolas, Preiļu 1. vidusskola un dažas citas. Preiļu vidusskolās un Līvānu 2. vidusskola strādā pie skolēnu diferencēšanas apmācības

Ceturtais gads pārkārtošanās apstākļos

(Sākums 1. lpp.)

ieviešanas. Klašu mazākumtautību bērnu apmācīšanai dzimtajā valodā rajonā vēl nav, jo tāda vēlēšanās nav bijusi no bērnu vecāku puses.

J. Eglītis sacīja, ka mums būtu vairāk jāskatās domāt par mācību kvalitātes celšanu. Mūsu skolu absolventi nav pietiekami konkurētspējīgi, stājoties augstskolās. No vidusskolu beidzējiem augstākajās mācību iestādēs iestājas aptuveni 35 procenti, bet kādreiz šis rādītājs bija 60 — 70 procenti.

Lielu uzmanību savā runā J. Eglītis veltīja rajona skolu materiālās bāzes jautājumiem. No 26 skolām tikai 11 skolās šī bāze ir normāla (tajās ir nepieciešamās mācību telpas, sporta, aktu zāles), ieskaitot tās, kuras tiek celtas (Pelēcos) un kuras plānots uzcelt (Aizkalnē). Tātad pārējās skolās jāceļ piebūves, skolas būtiski jārekonstruē vai arī jāceļ jaunas skolas. Tāpēc jāzina, kādas būs rajona attīstības tendences, kā turpmāk attīstīsies vietējie centri, un atbilstoši tam jārisina šis jautājums.

Viskritiskākais stāvoklis šobrīd ir Preiļos, kur abām vidusskolām nepieciešamas piebūves.

Preiļu 1. vidusskolai piebūvi izdevies «izkarot», tās būvniecība iekļauta Daugavpils vispārējās celtniecības tresta plānā. Jāpānāk, lai 1991. gada plānā būtu iekļauta piebūves celtniecība Preiļu 2. vidusskolai.

Runājot par skolu finansiālo stāvokli, J. Eglītis atzīmēja, ka republikai pārejot uz saimniecisko aprēķinu, zināmas korekcijas, acīmredzot, tiks izdarītas arī skolu finansēšanā. Skolām, iespējams, nāksies nodarboties ar naudas pelnīšanu, slēgt ar saimniecībām līgumus, teiksim, par kartupeļu audzēšanu, kā to šogad izdarījusi Preiļu 2. vidusskola. Taču es neuzskatu, ka skolu uzdevums ir nodarboties ar komerciju, piezīmēja J. Eglītis, bet citas iespējas, kā tikt pie līdzekļiem, acīmredzot, nebūs. Šobrīd nav vienāda šefu palīdzība. Ir skolas, kur rēķinot uz vienu skolēnu gadā, šī palīdzība naudas izteiksmē ir 138 rubli, un ir skolas — kur tikai 4 rubli. Šī ziņa neizdevīgā stāvoklī ir Preiļu vidusskolas. Tās no šefiem saņem 3 — 4 tūkstošus rubļu, bet, piemēram, Līvānu 1. vidusskola — 16 tūkstošus rubļu.

J. Eglītis kritiski vērtēja rajona tautas izglītības nodaļas darbu un teica, ka tas neapmierina. Sevišķi — celtniecības jautājumu risināšanā. Skolu direktori tos būtībā risina paši,

nebūdami celtnieki. Kā vajadzīgs, nerisinās arī daudzi sagādes jautājumi. J. Eglītis ierosināja izdarīt tautas izglītības nodaļas ekonomisko ekspertīzi, Proti — noteikt, cik lietderīga tautas izglītības nodaļa ir tādā veidā, kādā tā pastāv tagad. Vairbūt nodaļu vajadzētu radikāli pārveidot, samazināt tās status (vismaz — uz pusi), lai tā funkcionētu efektīvi un patiesām veiktu tos pienākumus, kas tai jāveic.

Latvijas KP rajona komitejas pirmais sekretārs V. Tračums, uzrunājot sesijas dalībniekus, sacīja, ka šodien mums ne tikai jāanalizē, kas padarīts, bet arī jānosaka rajona attīstības perspektīvas, kad pāriesim uz saimniecisko aprēķinu. Un šajā aspektā arvien vairāk uzmanības priekšplānā izvirzās katra personiskā atbildība. Rajona saimniecības par 20 procentiem samazinājušas gaļas ražošanu, sarukuši arī piena pārdošana valstij, neiet kartupeļu un dārzeņu sagāde. Tie ir fakti, par kuriem būtu jāuztraucas ne tikai partijas rajona komitejas pirmajam sekretāram, bet arī ikvienam vadītājam, kurš ir noslēdzis līgumus, bet tos nepilda, lai gan algu saņem.

V. Tračums īpaši akcentēja, ka galvenais, par ko jādama — kā mēs turpmāk pabarosim sava rajona iedzīvotājus? Šodien mēs

nezinām, kā pārstrādāsim augļus un dārzeņus. Šodien veikalā plaukti ir tukši, bet kompotu nav un nebus, jo rajonā nav kur tos saražot. Tas ir jautājums, par kuru risināšanu atkal ir atbildīgi konkrēti cilvēki. Virspilna produkciju varētu atstāt sava rajona cilvēkiem, bet par to varam tikai sapņot, jo nespējam izpildīt pat plānus. Ir jāapzinās, ka rajona iedzīvotāju apgāde ar pārtiku — tas nav tikai saimnieciskais jautājums, bet tas ir ļoti svarīgs politisks jautājums.

Taču ir darbi, kuri nebūt nav sarežģīti. Un vienalga savas bezatbildības dēļ tos neveicam, bet mēģinām atrast visvairāk attaisnojumus, teica V. Tračums. Nemsim kaut vai Preiļus. Bija jāizcīnā pamatīga cīņa, lai sāktu sakārtot laukumu iepretim autoostai. Ja vēl tur būtu liels projekts, to varētu saprast. Bet, izrādās, tur vajadzēja tikai ierīkot apmales un atvest zemi. Taču cik šķēpu par to netika lauzts! Lūk, tā mēs šodien strādājam. Lūk, tāda ir mūsu atbildības izjūta.

Runājot par gaidāmajām vietējo padomju tautas deputātu vēlēšanām, Latvijas KP rajona komitejas pirmais sekretārs izteica cerību, ka par deputātiem patiešām tiks ievēlēti aktīvi cilvēki, mūsu rajona avangards, ar kuru palīdzību varēs atrisināt daudzus sasāpējušus jautājumus.

Jaunaglonas 58. arvidusskolas direktors, rajona padomes jaunatnes lietu pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs deputāts N. Leonovs pievērsās dažām jaunatnes audzināšanas problēmām. Viņš atzīmēja, ka te ir daudz neizdarību, ka pieaugušie izdarīto likumpārkāpumu skaits. Tās ir sekas, bet cēloņi

nenormālie darba un audzināšanas apstākļi skolās, nolaistais sporta darbs rajonā, kas nav virzīts uz jauno paaudzi. Tādu cēloņu nav mazums, tie jānovērš, un jādara tas kompleksi.

N. Leonovs pieskārs arī dažiem deputātu darbības aspektiem. Es brīnos, viņš sacīja, kā vadītājs, kurš ir arī deputātu komisijas priekšsēdētājs, atrod laiku šī plenārkuma veikšanai. Ir jādomā ne tikai par deputātu darba formu un metožu pilnveidošanu, bet arī par pastāvīgo komisiju priekšsēdētāju, atsevišķu tās locekļu darbības apmaksu — kaut minimālu. Protams, ņemot vērā katru veicamo un veikto darbu.

Kirova kolhoza valdes priekšsēdētājs deputāts B. Laizāns runāja par trim jautājumiem. Pirmais: ciemu padomēm nepieciešams vairāk uzmanības veltīt pašu režīma nostiprināšanai, jo tādu pārkāpumu rajonā šobrīd ir daudz. Otrais: saimniecību vadītājiem principiāli jācīnās par disciplīnas nostiprināšanu. Šoferi un mehānizatori braukā ar tehniku, kur pagādās, ārpus darba laika, dedzina degvielu, bet pie atbildības viņus nesauc. Autoinspekcija viena pati te galā netiks, tāpēc tai nepieciešams saimniecisko vadītāju reāls atbalsts. Trešais: taisnīgāk jāsadala preces, kas tiek piešķirtas par līnu produkcijas piegādi. Patlaban tās lielākoties saņem agrofirma, bet saimniecības ir spiestas tās atkal ņemt no agrofirmas, kurai, kā izrādās, to tik daudz nemaz nevajag. Sadalei jābūt taisnīgākai, uzsvēra deputāts B. Laizāns.

Sesija dzirdēto atreferēja
P. STRAUTS

Sociālās iniciatīvas

Tā nolēma „Ālandē”

Tautas diplomātijas tilti

No 1. oktobra «Ālandes» kolhozieku minimālā pensija ir 90 rubļu. Tādu lēmumu pieņēmusi kolhoza valde. Piemaksas pie valsts pensijām cilvēki saņem no kolhoza kases.

Oktobra rīkumā uz Poliju devās Daugavpils jauno strādnieku grupa. Viņi piedalīsies starptautiskā tūrisma kompleksa celtniecībā — divus mēnešus strādās kopā ar poļu vienaudžiem

— Sādiem mērķiem mums radīts speciāls fonds, — stāsta kolhoza priekšsēdētājs Oskars Kliščis. — Fondu veido atskaitījumi no iegūtās peļņas, un pašlaik tajā ir jau apmēram 60 tūkstoši

Sēcinās pievārtē. Poļi pirmie izpildīja savu draudzības līguma saistību daļu, piedaloties sanatorijas celtniecībā Daugavpilī. Šis līgums tika nesēn noslēgts starp šīs Latvijas

rubļu. Pēc jauno minimālo valsts pensiju noteikšanas kolhoziekiem mūsu piemaksas netiek atceltas. Pagaidām tās saņems 150 no 262 kolhoza pensionāriem. Šie cilvēki atdevuši kolhoza celt-

nībai daudzus gadus. Pieaugot mūsu speciālajam fondam, minimālās pensijas 90 rubļu apmērā saņems visi mūsu darba veterāni.
Liepājas rajonā

pilsētas komjaunatnes organizāciju un Sēcinās vojevodistes lauku jaunatnes savienību. Tiešie kontakti ļauj veidot drošus tautas diplomātijas tiltus. Tīks izvērsti arī kultūras sakari.

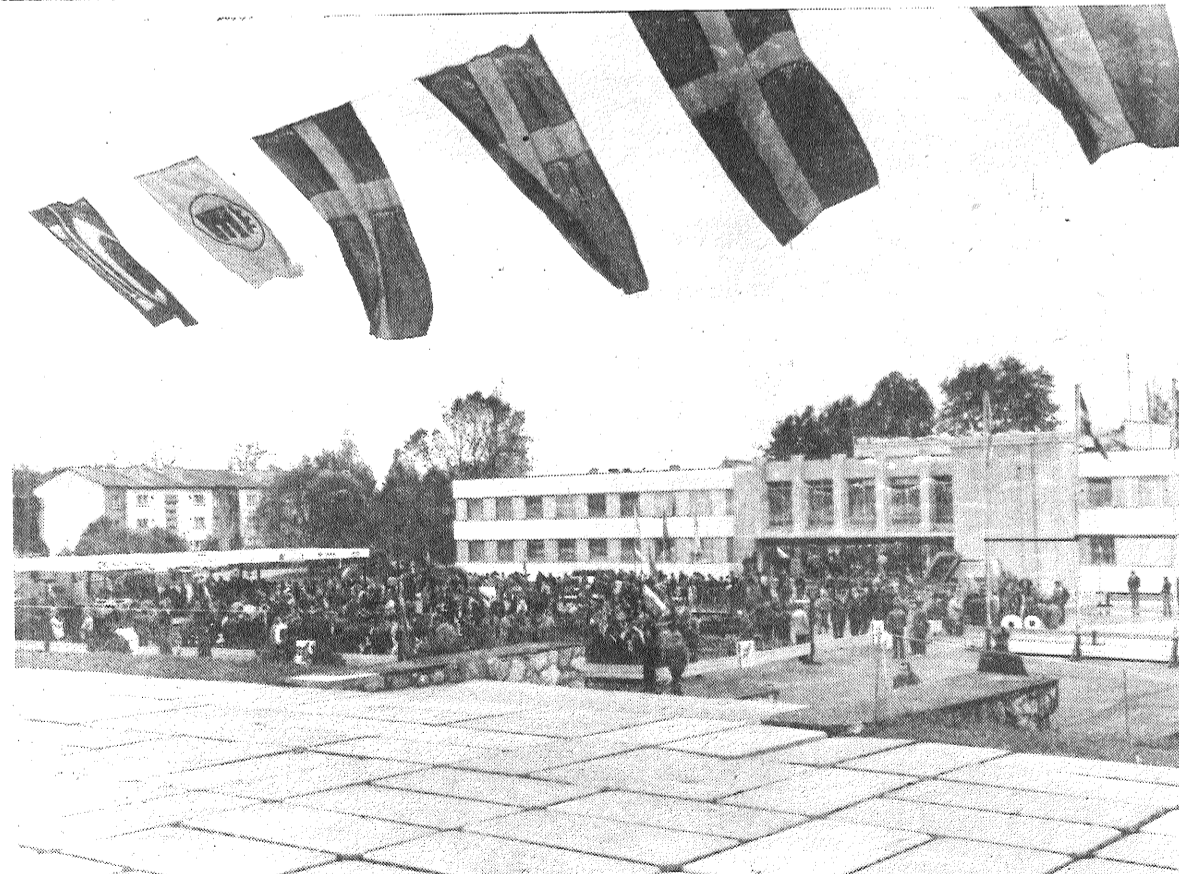
Abu pilsētu jaunieši labāk iepazīs viens otru un objektīvāk varēs spriest par procesiem, kas šobrīd notiek Polijas Tautas Republikā un mūsu republikā.
LATINFORM

Kādreizējo cīņu vietās

Sagaidot 45. gadadienu, kopš Rīga atbrīvota no vācu fašistiskajiem iebrucējiem, 130. latviešu strēlnieku korpusa veterānu ansamblis apmeklēja kādreizējo cīņu vietas. Brauciena maršruts veda arī uz mūsu

rajonu — uz Rudzātiem un Stekiem, kur 1944. gada vasarā norisinājās niknas kaujas ar vācu okupantiem. Veterānu ansamblis tikās ar Rudzētu vidusskolas kolektīvu, pabija pie obeliska, kas uzstādīts, godinot

kaujās kritušo ciema iedzīvotāju piemīnu, apmeklēja Brāļu kapus, kur nolika ziedus, kā arī ieradās pie piemina akmens tiem rudzētiešiem, ko aiznesa nebūtībā stalinisms. Skolas aktu zālē ansamblis sniedza koncertu. Skanēja strēlnieku un kara gadu dziesmas, vijās atmiņu stāstījums.
V. KRAUJA

Jēkabpils rajona agrofirmā «Daugava» notika zviēdru tehnikas izstāde «Agrobaltika-89». Plaši tika pārstāvēta jaunāka un arī lietotā tehnika. Turpat varēja slēgt līgumus par mašīnu iegādi. Tika demonstrētas videofilmas

par to, kā izmantot zviēdru tehniku. Katru dienu notika leejas biļešu lotereja, kurā varēja izlozēt zviēdru tehniku, dažādus metālapstrādes instrumentus un suvenīrus, kā arī pašas agrofirmas «suvenīrus» — brangus sīvenus,

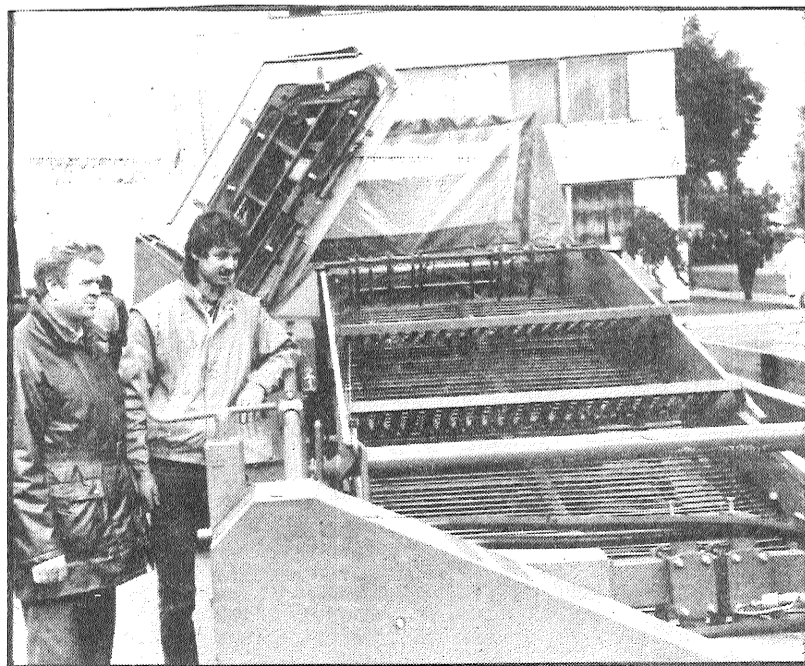
jērus un barību tiem. Bija arī tautas lietiskās mākslas darbu izstāde. Interesentu katru dienu ieradās daudz, arī no mūsu rajona. Blakām varēja dzirdēt lietuviešu, igauņu valodas.

● Mūsu rajona pārstāvji no kolhoza «Sarkanā ausma» apskatīja zviēdru kartupeļu kombainu.

J. SILICKA foto

● Izstādes Kopskats, ●

Maratons un tautasdziesma

«Mūs vieno Tautasdziesma. Mūs saista Lielvārdes jostas raksts. Mēs esam atraduši ritmu. Ritmā ir veselība. Kas pazaudē ritmu, kļūst nevesels. Mums jāpalīdz savai tautai. Sodien mēs būsim metronoms. Nesīsim Mūža apli cilvēkrītmu visai Latvijai!»

«Tautasdziesmas maratona» rīcības komitejas priekšsēdis Gunārs DUKSTE.

1. oktobris šoruden bija tā diena, kas jau otro reizi Latvijā pagāja ar devīzi: «Brīvai Latvijai — veselu tautai!»

Bikernieku kompleksajā sporta bāzē atkal sanāca un sabrauca lieli un mazi, skrējēji un — tā pa pusei. Meistarklase un Tautas klase. Astoņtūkstoš — skrienošā un dziedošā tauta. Katrs — lai veiktu savu Mūža apli, savu posmu 42 kilometrus garajā Tautasdziesmas maratonā.

Tie, kas šai Lielvārdes jostas rakstu, dziesmu un prieku skautajā

ceļā bija pagājušogad, noteikti veica to arī šogad un līdzī vedināja arī citus. Un nākamgad — mēs visi vēl tos pārējos nemsim klāt. Jo:

«Tautasdziesmas mācība ir arī Baltijas ceļa mācība. Roku — rokā. Soli — soli. Tikai kopu enerģijas viļņi pūst pāri laukiem, mežiem, pilsētām, vēstidami, KĀDI ESAM. Vien kustībā ir Dzīvība. Un arī Brīvība. Vai to izpratuši arī paslinkie, miegainie un apalie?»

Režisors — Ansis EPNERS.

...Preiļu rajonā to noteikti izpratuši, jo mūsu rajons bija viens no ar tautskrējējiem un maratonistiem viskuplāk pārstāvētajiem Latvijas rajoniem

Skrēja skolēni un saimniecību laudis no Aglonas, Riebiņiem, Rudzētiem, Vārkavas, Rožupes, Aizkalnes, Galēniem, Sutriem, skrēja Preiļu 1. vidusskolas 10. b klases skolēni, siera rūpnīcas darbinieki, rajona TIN un sporta biedrības

«Vārpa» pulcinātīē entuziasti... Skrēja daudzas mūsu ģimenes, un Mūža apli dziedādamaš nogāja Riebiņu folkloras ansambļa sievas.

Apliecinot Tautas dziesmu, Tautas spitu un spēku.

«Šie Tautasdziesmas maratona apli ir mūsu nākotnes apli — Tavi, Tavas ģimenes, Tava kolektīva, mūsu Latvijas. Kam viens, kam divi..., kam visi, bet noteikti katram jāprot veikt savu distanci līdz galam. Šogad tik, nākošgad mazliet vairāk, tad vēl... Tā veidosim savas dzīves varējuma maratonu. Šajā trešajā mūsu atmodas periodā kā nekad agrāk vajag morāli, fiziski un garīgi stiprus cilvēkus. Mums jāveido katram pašam sevi, jāpalīdz kolēģim, jāaug visiem kopā. Tikai darbi un darbos ietērpti vārdi veido nākotni.»

Latvijas PSR Valsts fiziskās kultūras un sporta komitejas priekšsēdētājs Daumants ZNATNAJS

S. JOKSTE

Netaisnības upuru piemiņai

Pašā septembra nogalē Līvānu kultūras namā sanāca staliniskā režīma gados netaisnīgi represētie, lai pulcētos gājienam uz dzelzceļa staciju. Tie, pie pavasari dēstītās bērzu birztales nu ir uzstādīts akmeņš netaisnības upuru piemiņai.

...Pie piemiņas akmeņa, kurš pārsegts ar baltu pārklāju, jau pulcējas cilvēki mītiņam. Debesis ir apmākušās, un pār mākonu malām velas Dievs asaras, bet cilvēki nāk, lai par nevainīgi nobēdētajiem tautiešiem pateiktu kādu vārdu, noliktu ziedu, aizdegtu svečiti.

Mītiņu atklāj Politiski represēto apvienības Līvānu kluba priekšsēdētāja Dz. Usacka, tad vārdus tiek dots Līvānu pilsētas izpilddomnieka priekšsēdētājam J. Znotinam, kuram ir sevišķi jāpateicas par lielo atbalstu represēto veimju un sapņu piepildīšanā. Tiek nonemts baltais pārklājs, un zem sarkanbaltarkanajiem karogiem kā melna sāpe acīs raugās akmeņš. Tani iecirstas Pāvēla Neikšānīša dzejoļa rindas:

Nebaudīt siltā vairs Tēvzemes klēpja,
Gulošiem svešatnes stindzošā salā:
Tikai tā liesma, ko sirds dzīļi slēpa,
Sveicinās paaudzes dzimtajā malā.

Apakšā:
1941. g. 14. jūnijā
1949. g. 25. martā
no Līvānu stacijas
trimdā aizvesto
Latviešu piemiņai.

Blakus akmeņim melns krusts. Tas viņiem — Sibīrijā spīdzinātiem, nomocītiem, nošautiem un bada nāvē mirušiem — šeit, dzimtenē, visiem viens.

Par briesmīgo turmsotību un pārvaju, par briesmīgo necilvēcību stāsta Rīgas represēto kluba pārstāvis J. Mucenieks. Savu sāpi vārdos izsaka represētā Rozenšteina, skolotāja Stūre nolasa dzei repesētā Rozenšteina, skolotāja Līvānu draudzes jolus. Runā Romā katoļu baznīcas baznīcas koris. Runā dekāns, prietis J. Začists, dzied baznīcas koris. Runā Ogras represēto kluba vadoņa priekšsēdētāja vietnieks E. Būmanis, uzstājas LTF pārstāvis, LNNK, sociāldemokrātu partijas, Latviešu strādnieku apvienības pārstāvis un citi.

Pie melnā akmeņa gult rudenis ziedi, Deģ sveces. Pār grumbainiem sievietes vaļiem rit smaga asara...

Vēl represēto klubs lielu pateicību izsaka dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienības Līvānu iecirkņa priekšniekam L. Sešleram par palīdzību akmeņa uzstādīšanā.

Pēc mītiņa Līvānu kultūras namā koncertu sniedza Zundānu kluba kapela un Līvānu 1. vidusskolas dejotāji G. Ventas vadībā. Paldies visiem skolā dejotājiem L. VIKSNAS teksts un foto

INFORMĒ 02

Būsim saprātīgi

PAR NEKĀRTĪBĀM PREIĻOS AIZVADĪTĀS NEDEĻAS NOGALE

1989. gada 5. oktobrī apmēram plkst. 22.00 Preiļos sākās grupveidā izdarīti sabiedriskās kārtības pārkāpumi, kuru mērķis bija izdzīt no Preiļiem čigānu tautības cilvēkus. Ar akmeņiem tika izsisti logi vairākām čigānu mājām, aizdedzināts motocikls. Saspīlēta situācija saglabājās arī 6. un 7. oktobrī.

Sakarā ar šiem notikumiem milicija kopā ar partijas un padomju orgāniem veica nepieciešamos pasākumus, lai nepieļautu konflikta saasināšanos un asinsizliešanu. Tika iesaistīta milicijas speciālās nozīmes vienība, kura pēc Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas rīkojuma ieradās no Rīgas. Veikto pasākumu un organizētā dialoga rezultātā noskaidrojās konflikta cēloņi, izdevās to likvidēt, tomēr saspīlējumam vēl saglabājās. Viens no galvenajiem cēloņiem, kāpēc radās konflikts starp čigāniem un pārējiem Preiļu iedzīvotājiem, bija čigānu pastāvīgā izaicinošā uzvedība, viņu neatbilstošais dzīves-

veids, kā arī tas, ka čigāni izvērsuši plašu spekulāciju ar alkoholiskajiem dzērieniem. Visos konflikta cēloņos vēl jātieks skaidrībā, tad varēs veikt arī konkrētus pasākumus.

Bet patlaban nav lieki atsvaidzināt zināšanas likumdošanas aktos, kuros noteikta kārtība, kādā atļauts pilsoņiem, pilsoņu grupām, formālajām un neformālajām apvienībām organizēt pasākumus savu mērķu sasniegšanai, kaut kādu izveidojušos apstākļu izmaiņai. Pamatlikums ir Latvijas PSR Likums par sapulcēm, mītiņiem, ielu gājieniem un demonstrācijām. Likuma 2. punktā ir teikts, ka sapulču, mītiņu, ielu gājienu un demonstrāciju organizēšanas un to norises laikā, kā arī publiski izpaužot savus uzskatus, nepieciešams ievērot sabiedrisko kārtību, pilsoņu likumīgās tiesības un intereses. Nav pieļaujama tādu pasākumu organizēšana, kuri vērsti uz nacionāla naida propagandu, pilsoņu konstitucionālo tiesību pār-

kāpšanu vai citām ar likumu aizliegtām darbībām.

Situācijā, kas izveidojās aizvadītās nedēļas nogalē Preiļos, mums bija pietiekams pamats, lai lietotu represīvo metožu visu kompleksu, tajā skaitā — pielietot speciālos līdzekļus, kas paredzēti cīņai pret sabiedriskās kārtības masveida pārkāpumiem. Nav grūti iedomāties šādu pasākumu sekas, jo valstī šādu precedentu bijis ne mazums — gan lielos, gan mazos reģionos. Un nav zināms, kāda būtu bijusi to vecāku reakcija, kuru bērni gūtu miesas bojājumus un traumas, jo konflikta lielākoties bija iesaistījušies pusaudži un jaunieši līdz 25 gadu vecumam. Turklāt šie «bērni» bija abruņojušies ar nūjām, ķēdēm, nažiem. Arī otrajai pusei bija tādi pat priekšmeti.

Gribu atgādināt konflikta dalībniekiem — gan čigāniem, gan pārējiem —, ka nepieciešams atturēties no vardarbīgas rīcības vai citādas darbības, kas grauj sabiedrisko kārtību un mieru pilsētā. Visiem nekārtību dalībniekiem jābūt saprātīgiem un jārod konflikta novēršanas likumīgi, civilizēti ceļi. Tam šobrīd ir visi priekšnoteikumi. Nerīkosimies kā akmeņš laikmeta cilvēki!

N. MAKSIMOVŠ,
rajona izpilddomnieka iekšlietu daļas priekšnieka vietnieks

Kartupeļi ziemai

Radpoles veikalā noliktavas pilnās ar lieliem tīriem bumbuļiem. Tur strādā kartupeļu pieņemšanas punkts. Šogad zemnieku piemājas laukos izaugusi teicama raža. Daudzi Latgales lopkopības izmēģinājumu stacijas strādnieki jau pārdevuši pa trijām tonnām «otrās maizes».

Radpoles ciema padomes izpilddomnietā un Latgales lopkopības izmēģinājumu stacijas administrācija preču kartupeļu ražotājiem radījušas vislielākās labvēlības režīmu.

Seit organizēts sava veida kooperatīvs, cilvēkiem kartupeļu platības iedala kopējā laukā un regulāri maina. Tas palīdz pasargāt stādījumu no slimībām. Saimniecība par nelielu maksu izved mēsoļumu, piešķir traktoru zemes apstrādāšanai un stādījumu rušināšanai. Laucīņu īpašniekiem dota iespēja pirkt no saimniecības augsti reprodutīvu labāko šķirņu stādāmo materiālu, bet rudenī iepirkšanas laikā tiek sniegta palīdzība sagādes punktam.

kartupeļus centralizēti aizved uz gabātavām un dzelzceļa staciju.

Pilsētniekiem vajadzīgi labi un garšīgi kartupeļi. Ražu pārdo dot, iegūtā nauda ievērojami papildina daudzu vietējo iedzīvotāju budžetu.

Arī citās rajona ciemu padomes sekmīgi norit kartupeļu iepirkšana. Rajona patērētāju biedrību savienības sagādes kantoris jau piepildījis savas krātuves un apmēram 700 tonnu nogādājis Rēzeknes piena konservu kombinātam, kas ražo žāvētus kartupeļus Galējo Ziemeļu rajoniem. Bumbuļi tiek piegādāti Rīgai, Maskavai un Leningrādai.

LATINFORM
Rēzeknes rajonā

Rajona skolotāju sanāksme

Muzikālā audzināšana nacionālajā skolā

Mūsu tautas garīgās atdzimšanas periodā arvien lielāka vērtība jāvelti jaunās paaudzes kultūras līmeņa paaugstināšanai, morāli, estētiskā vērtību izpratnei, estētiskās jūtības līmeņa izaugsmei, kas realizēsies, pievērsot lielāku uzmanību tieši humanitārajai, tai skaitā, muzikālajai izglītībai.

Balstoties uz ārzemju psihologu pētījumiem, Liepājas Pedagoģiskā institūta docente J. Birzoka atzina, sākām novērot bērņus, kuri pastiprināti nodarbojas ar mūziku, un nonācām pie visā pasaulē atzīta secinājuma, ka nodarbošanās ar mūziku attīsta skolēnu vispārējo intelektu, tādas spējas, kuras nepieciešamas pārējo mācību priekšmetu apguvei, sevišķi, pamatskolas klasēs.

To labi sapratuši speciālisti ASV, Japānā, Somijā, Ungārijā, Holandē, Austrijā u. c. Nereti tur māksla, tai skaitā — arī mūzika, ir viens no galvenajiem priekšmetiem skolā. Daudzās valstīs pamatskolas klasēs ir 4 un vairāk mūzikas stundas nedēļā, samazinot pārējo slodzi. Pie tam katrs bērns var apgūt kāda mūzikas instrumenta spēles pamatus.

Sadā virzienā tiek virzītas arī Latvijas vispārīgizglītojošo skolu jaunās programmas, kur līdzās dziedāšanai, liela uzmanība veltīta arī mūzikas instrumentu spēlei, mūzikas literatūrai un ritmisku kustību apguvei (rotālām, dejām) jaunākajās klasēs, kā arī skolēnu radošajam darbam. Pie tam 1. — 7. klasēs tiek dota iespēja organizēt divas mūzikas

stundas nedēļā.

Muzikālās audzināšanas galvenais uzdevums tādējādi veicina tādu apmācības sistēmu, kas stimulē katru skolēna iekšējo atsaucību un ieinteresētību mūzikas apguvē, kuras pamatā ir aktīva muzicēšana, par pamatu ņemot dziedāšanu.

Savukārt dažādu mūzikas instrumentu spēle palīdzēs atjaunot ģimenēs mēģināt mūzikas tradīcijas, attīstīs latviešu tautas mūzikas instrumentu spēlētprasmi. Praktizējot aktīvu un radošu mūzikas instrumentu darbību, skolēni sajutīs mūziku kā savu domu, noskaņu un pārdzīvojumu paudēju. Paraleli tiks noteikts skolēnu radošās darbības saturs visa estētiskā cikla priekšmetos.

Iepazīšanās ar rotālām un tautas dejām veicinās latviešu tau-

tas seno tradīciju atdzimšanu arī šajā jomā.

Balstoties uz atzīto valsts pieredzi, arī pie mums, Latvijā, tiek veidotas vairākas mācību programmas, un pašlaik paraleli darbojas, piemēram, RZPI jaunākās zinātniskās līdzstrādnieces A. Stabulnieces un Latvijas Valsts konservatorijas eksperimentālā programma mūzikā. Katrs skolotājs drīkst eksperimentēt un piemērot programmas savām iespējām un interesēm. Šādos virzienos strādā, piemēram, Līvānu 1. vidusskolā un Gaiņu skolā. Jāatzīmē, ka minētajās skolās arvien lielāka vērtība tiek pievērsta folkloras apguvei mūzikas stundās un ārpusklasses darbā.

Rodas jautājums — kā strādāt ar folkloru? Jāteic, ka lielu popularitāti Latvijā muzikālajā audzināšanā ieguvuši kolektīvi, kuri darba saturs vistiesākajā veidā saistīts ar nacionālajām tautas dziedāšanas tradīcijām. So interesi izraisa tradicionālās tautas mākslas dziļi maksimālistiskā un estētiskā daba, no kurienes kolektīvu dalībnieki sev gūst patiešas garīgas vērtības un izjūt saikni ar laikmetiem.

Organizētie folkloras ansambļi atšķiras daudzējādā ziņā no sadzīvē funkcionējošajām etnogrāfiskajām kopām. Ansambļu maksimālistiskā rokrakstu dažādība izpaužas to dziesmu atveides daudzveidībā, vienli cenšas saglabāt leražu vēsturisko dabu, dziesmu seno paraugu izpildījuma formu. Citi pievērsās skaņas veidošanai, lai panāktu dziesmas dzīvo saikni ar šodienas izpildītāju un klausītāju. Trešie aizraujas ar dialektu savdabīgo atšķirību. Ceturtie domā, ka jāizmanā arī citas formas — dramaturģija, horeogrāfija.

Visus šos kolektīvus vieno pieredze folklorai, tomēr katrs no tiem folkloru veido atšķirīgi. Atšķirīga pieeja folkloras materiāliem nereti rodas no kolektīvu vadītāju interešu dažādības. Piemēram, speciālisti — folkloristi cenšas ar savu kolektīvu spēkiem radīt tautas mākslas atveidi tās vēsturiskajā aspektā. No tā izriet zinātniskais folkloras

(Nubūvējums 4. lpp.)

Muzikālā audzināšana nacionālajā skolā

Sākums 3. lpp.

apzināšanas, vākšanas un izpētes darbs, kurš katram kolektīvam nav pa spēkam.

Vadītāji — kormeistari tautas dziesmu propagandai visbiežāk pieiet no koncertizpildītāju prakses redzesviedokļa. Viņu galvenā uzmanība veltīta vokālo lemaņu attīstībai un dziesmu folkloras vēsturiskajam iemiesojumam. Šādā virzienā līdz šim strādāja arī gandrīz visi mūzikas skolotāji mūsu rajona skolās. Taču problēmu koru darbā ir daudz. Vispirms — ļoti plašs un grūts repertuārs Dziesmu svētkiem. Tas ne vienmēr ir pa spēkam mazām lauku skolām un bieži vien neatbilst pat skolēnu vecuma īpatnībām. Tas tad arī daudzus skolēnus atbaida no kora stundām, jo rezultātus bērni redz tikai pēc nogurdinoša, ilgstoša un grūta darba.

Taču Dziesmu svētku simtgādu tradīcijas uzliek mums zināmus pienākumus un pēdējos gados prasījušas no mūzikas skolotājiem un arī skolēniem pārcilvēcisku darbu. Domājams, ka Dziesmu svētku repertuāra varētu iekļaut divreiz mazāk dziesmu, kā tas bija pirmajos skolēnu Dziesmu svētkos. Daudzējādā zi-

nā svētki vairāk jātuvina bērnu interesēm un viņu priekam muzicēt, nevis skatēm un plašām pieaugušo skatītāju masām.

Neskatoties uz grūtībām, jāatzīmē, ka 6. skolēnu Dziesmu svētkos Rīgā šī gada 1. un 2. jūlijā no mūsu rajona piedalījās seši kori, un tas ir augsts koru dirigentu un dziedātāju sasniegums, jo bija rajoni, no kuriem nepiedalījās neviens koris. Lielu darbu bija ieguldījuši arī tie kordinģenti un kolektīvi, kuri startēja rajona koru skatēs, taču nespēja izturēt lielo konkurenci, jo diemžēl Mežaparka estrāde nevar uzņemt visus dziedātājus.

Taču mūzikas dzīve skolās nevar aprobežoties tikai ar koru darbību. Līdzvērtīgā līmenī skolās jāpaceļ arī folkloras ansambļu kustība, kura ir tuvāka un saprotamāka, bērniem vieglāk pieejama, kura izriet no ģimenes un tautas tradīcijām un kuras darba rezultāti ir ļoti vajadzīgi. Folkloras apguve veido bērnos augstas tikumiskās īpašības, savas tautas tradīciju apzināšanos, iepazīstina bērnus ar savas tautas kultūrvēsturiskajām saknēm.

Tāda dažādība pilnā mērā atbilst mūsdienu mākslinieciskās pašdarbības formu attīstībai. Un šeit nav runa par vienas vai otras folkloras atveides formas izcelšanu, bet par dažādu virzienu

kolektīvu pareizām attiecībām pret diviem radošās darbības pamata komponentiem, kas saistīti gan ar tautas nacionālo tradīciju savdabīgumu, gan muzikāli skatuviskā priekšnesuma likumsakarībām.

Jāatzīmē, ka tautas savdabīgā dziedājuma atklāsmes ceļā iesācējus izpildītājus gaida lielas grūtības, kas prasa lielu uzņēmību, padziļināti apgūstot stilistiskās dziedājuma īpatnības, tautas muzikālās valodas savdabību. Jāatīstīta prasme dzirdēt un atveidot tādu vai citādu izteiksmes līdzekļu raksturīgu kompleksu, kas piedod katrai tautas dziesmai savu īpašu kolorītu un neatkārtojāmību. Repertuārs — tas ir izejas punkts jebkura kolektīva darbībā.

Jāatzīmē, ka šī gada jūlijā Cēsu rajona Jānmuižā notika ļoti vērtīgi kursi bērnu folkloras ansambļu vadītājiem. Kursus organizēja Mūzikas biedrība kopā ar LTF I. Reiznieces vadībā. Pirmo reizi kursos nebija nevienas neinteresantas lekcijas, ne pasākuma. Darba diena ilga no pulksten 9.00 līdz 24.00 un vēl ilgāk. Lektorī runāja par Latvijas senvēsturi, tradīcijām. Piemēram, lektors I. Veiss veda mūs ekskursijā pa Cēsu rajona latviešu svētvietām, kur it īpaši apzinājāmies

piederību savai tautai. Pirmo reizi apjautām, cik maz mēs vēl zinām par savu senču augsto kultūru, gudrību, ka tautas dziesmas, ticējumi, nostāsti ir cieša saikne ar kosmosu, gadskārto mijām, dabu, darbu utt. Apzinājāmies, ka tautas dziesmas ir jāizprot, tās nevar tukši skandēt. Tās atklāj mums daudzus sen aizmirstas dzīves norises, dabas likumsakarības. Katram tautas rituālam pamatā ir dziļa jēga, kura atklājas, tikai izjūtot un izzinot folkloru.

Katru vakaru notika interesantas tikšanās ar folkloras ansambļiem, teicējams, ar zinātniekiem folkloristiem, iemācījāmies daudz jaunu tautas dziesmu un rotaļu. Brīvajā laikā bija iespēja apgūt kokles spēles pamatus, prievīšu un jostu aušanas lemaņas, tautas tērpu gatavošanu, vienkāršu saktu kalšanu. Skatījāmies arī videofilmās par dažādiem svētkiem: Jāņiem, Mārtiņiem, Ziemassvētkiem utt.

Visjaukākā bija gaisotne un nepiespiestība, kas strāvoja starp kursu dalībniekiem, organizētājiem un lektoriem. Vēlētos, lai šādu kursu būtu vairāk, lai rajona kultūras nodaļa vēl vairāk sadarbotos ar tautas izglītības nodaļu, ar mūzikas skolotājiem vispārīgizglītojošajās skolās, lai mums

būtu iespēja piedalīties visos Kultūras komitejas organizētajos šāda veida pasākumos.

Minētie kursi deva ilgstošu emocionālu lādiņu un vēlēšanos kursos gūtās atziņas īstenot dzīvē, veidojot patiesi nacionālu skolu ar savas tautas tradīcijām, svētkiem un paražām. Aicinām šajā darbā iesaistīties arī literātus, vēsturniekus, darbmācības un citus skolotājus, bērnudārzu audzinātājus — visus, kuriem dārga un svēta ir latviešu tautas kultūras atveidošana. Un varbūt būtu pēdējais laiks bērnudārzos un skolās pāriet uz īsti tautisku svētku svinēšanu, kā to darīja mūsu senči. Mūsu skolu folkloras mīļotāji ir apņēmības pilni šim svētajam darbam.

Vēlam veiksmi arī pārējām rajona skolām un bērnudārzēm šajā tik vajadzīgajā un nozīmīgajā misijā, atdzīvinot mūsu tautas tradīcijas, apsekojot kultūrvēsturiskās vietas un mācot bērniem mūsu tautas cēlos tikumus!

Ceram, ka pēc pāris gadiem, sadarbojoties ar rajona tautas izglītības un kultūras nodaļām, izdosies noorganizēt arī bērnu folkloras svētkus rajonā, kuros varēs piedalīties visi interesenti.

I. BALASKO,
M. AIZPURIETE,
mūzikas skolotājas Līvānu
1. vidusskolā

Aicina kinolektorijis

Pēc vasaras pārtraukuma 25. oktobrī savu darbu atsāks rajona kinodirekcijas un ražošanas apvienības «Kinocentrs» Latvijas nodaļas kopīgi organizētais kinolektorijis kinoteātri «Ezerzeme».

Sezonu atklāsim ar A. Brenča jaunā kinodarba «Zītaru dzimta» pirmo sēriju pirmizrādi. Piedalīsies pats režisors un varbūt arī Eduards Pāvuls.

Gada beigās ielānāts Edgara Liepiņa autorvakars. Viņam uzstājoties, skumji un garlaicīgi nav nevienam.

Pašlaik cilvēku prātus un domas satrauc dažādi nostāsti un legendas par lidojošajiem «šķīvīšiem», citplanētu iemītnieku apciemojumiem un citām neticamām parādībām. Par fantastisku dokumentālajā kino stāstis režisors U. Brauns. Tikš demonstrēta filma «Atmiņas par nākotni».

Saistoša solās būt kinolekcija «Mūsdienu kino komercializācija». Par mīlestību, piedzīvojumiem un šausmām uz pasaules kinoekrāniem stāstīs O. Baltause.

Bez tam skatītājiem būs iespēja tikties ar kinokritiķi M. Saviko un žurnālisti Z. Zvirbuli. Paredzēta jaunās MKV klasas filmas «Dzīvīte» pirmizrāde. Filma ataino Dainu tēva Krišjāņa Barona dzīves gājumu.

Abonementus jūs varat iegādāties kinoteātra «Ezerzeme» kasē. Būtu vēlamšs to iegādāties neilgti uz vēlāku laiku.

J. ZARĀNS,
rajona kinodirekcijas
direktors

SAKARĀ ar straujo automobiļu skaita pieaugumu palielinās arī avāriju skaits. Automobiļu transports šodien ir vairāk bīstams, salīdzinot ar citiem transporta līdzekļu veidiem.

Vadītājs — galvenā persona ceļu satiksmē, un kritiskās situācijās tikai no viņa zināšanām, meistarības, rīcības atkarīga satiksmes drošība. Viņam brīvi jāorientējas sarežģītos apstākļos, jābūt maksimāli uzmanīgam pret pārējiem satiksmes dalībniekiem.

Statistika liecina, ka autovadītāju kļūdu un ceļu satiksmes noteikumu neievērošanas dēļ notiek 75 — 80 procenti avāriju. Tāpēc nedaudz jārunā par satiksmes organizāciju Preiļu pilsētas centrālajā krustojumā.

Pagājušo trešdien īsi pirms darba dienas beigām pilsētas centrā bija izmainīts galvenās ielas statuss un uzstādīts luksofors, kurš, protams, nedarbojās. Kopā ar VAI darbiniekiem A. Linkeviču un V. Drugoveiko ilgu laiku vēroju kustību pāri krustojumam. Bremžu kaudiņi atskanēja ne vienreiz vien. Daži autovadītāji redzēja jaunuzstādītās ceļa zīmes un šķērsoja krustojumu atbilstoši ceļu satiksmes noteikumiem. Vietējie autovadītāji brauca galvenokārt pēc vecām ierašām, neskatoties uz jaunajām ceļa zīmēm. Vienīgi VAI darbinieku svilbe glāba no avāriju. Sevišķi izcēlās mopēdu vadītāji.

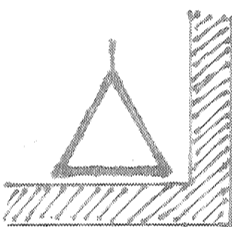
Vissenākie enkuri

ATĒNAS. — Grieku arheologi netālu no Dokosas salas, kas atrodas plē Peloponesas pussalas

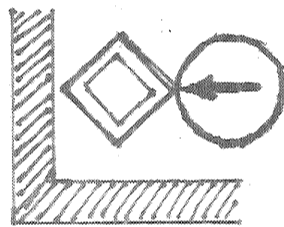
austrumu galā, izdarījuši svarīgu atklājumu. Ūdenslīdēji no sena kuģa atlūzām izcēlušī divus

Uzmanību: krustojums!

Brauksim pa jaunam

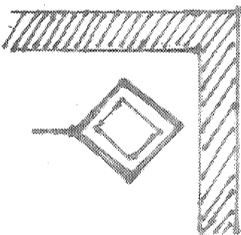

Brīvības iela

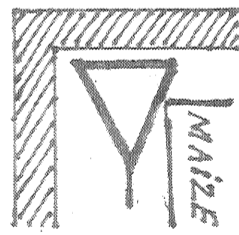

Rēzeknes iela

Daugavpils iela

Komjaunatnes iela

— Kas par lietu? — jautā lasītājs. Lieta ir tā, ka centrālajā Preiļu pilsētas krustojumā darbosies luksofors, bet gadījumos, kad mirgos dzeltenais signāls no visām pusēm vai arī luksofors būs bojāts, galvenās būs Rēzeknes un Daugavpils ielas attiecībā pret Komjaunatnes un Brīvības ielām (skat. zīmējumu).

Kā ceļu satiksmes noteikumu pasniedzējs un rajona satiksmes drošības komisijas loceklis zinu, ka luksofora uzstādīšanas jautājums risinājās vairāk nekā piecgadi. Pie Komjaunatnes — Brīvības ielu šķērsojuma vienmēr veidojās autotransporta kolonnas, jo galvenā transporta plūsma bija pa Daugavpils — Rēzeknes ielu šķērsojumu. Beidzot jautājums atrisināts.

Ritmiska bija transporta līdzekļu satiksme Līvānu pilsētas centrālajā krustojumā, kad tur uzstādīja luksoforu un tas darbojās. Pasreiz dzirdamas dažādas replikas. Lieta tā, ka gaismas luksofors uz Rīgas ielas, braucot no Rīgas puses, tika aizskarts ar garāmbraucošajiem transporta līdzekļiem. Lūk, galvenais iemesls, kāpēc tas nedarbojas.

J. ZARĀNS,
ceļu satiksmes noteikumu pasniedzējs

jā ar jūras tirdzniecību nodarbojās jau laikā no 2500. līdz 1900. gadam pirms mūsu ēras.

TASS

Redaktors P. PIZELIS

DAGDAS LAUKSAIMNIECĪBAS ARODVIDUSSKOLA uzņem audzēkņus šādās specialitātēs:

A, V kategorijas traktorists mašīnists (riteņu un kāpurķēžu traktori). Mācību ilgums 6 mēneši, mācību sākums 1989. gada 16. oktobrī.

B kategorijas traktorists mašīnists (traktori T-150K, K-700). Mācību ilgums 3 mēneši. Mācību sākums 1989. gada 13. novembrī.

Arodvidusskolas adrese: Dagda, Brīvības ielā 3. Tālrunis: 53559.

PĀRDOD govī Vārkavas ciema Dzirnaviškos. P. Kivlenieks.

PĀRDOD govī vai grūsnu teļi Upmalā. V. Onckulss.

MAINA labiekārtotu viēnistabas dzīvokli (18,6 m²) Stučkā pret līdzvērtīgu Aglonā vai Preiļos. Zvanīt: Krāslava 46274, vakaros.

CIENIJAMIE LASĪTĀJI! Neaizmirstiet pasūtīt laikrakstu «Lenina Karogs» 1990. gadam! Parakstīšanās pagarināta līdz 31. oktobrim.

13. oktobrī plkst. 20.00 Līvānu kultūras namā viesojas Jūrmalas Tautas teātris ar Karlo Gondoni komēdiju 2 daļās «MIRANDOLĪNA». Notiek biļešu iepriekšpārdošana.

15. oktobrī Rudzētu ciemā

SVECIŠU VAKARS:

Steķu kapsētā plkst. 17.00, Rudzētu kapsētā plkst. 18.00.

Sirsniņi pateicos Preiļu centrālās slimnīcas ķirurgam Brīģim par iedzīvotāju attiecīgu un manīsekmīgu izārstēšanu.

Marija Kričalo

LENINA KAROGS

MŪSU ADRESE:
228250, Preiļos,
Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TALRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, sporta, skolu un jaunatnes dzīves nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, foto korespondents — 22203, korektori, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecībā, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Zvaigzne» (Rīga, M. Gorkija ielā 105). Viena nos. iespiedlokšne. Ofsetiespiedums. «Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 14 450 eksemplāru (latviešu valodā — 10 177 eks., krievu valodā — 4 273 eks.).

Indekss 68169.
Pas. 1244.